

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Rodinné Věci a Dědictví](#) > [Dědictví](#) > [Dědická Řízení](#) > Lithuania

Dědická řízení

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Tento informační přehled byl vypracován ve spolupráci s [Radou notářů Evropské unie \(CNUE\)](#).

1 Jakým způsobem se vyhotovuje pořízení pro případ smrti (závěť, společná závěť, dědická smlouva)?

Pořízení s majetkem pro případ smrti se činí ve formě závěti v souladu s občanským zákoníkem Litevské republiky (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*). Závěť může být pořízena buď veřejnou listinou (pořízenou v písemné formě ve dvojím provedení a ověřenou buď notářem, nebo konzulárním úředníkem Litevské republiky v jiném státě) nebo soukromou listinou (tou je holografická vůle, v níž je uvedeno jméno a příjmení zůstavitele, datum (den, měsíc a rok) a místo pořízení závěti a která obsahuje přání zůstavitele a je zůstavitelem podepsána; závěť tohoto druhu může být pořízena v jakémkoliv jazyce). Manželé mohou pořídit společnou závěť manželů, v níž se manželé navzájem stanoví za dědice, přičemž v případě smrti jednoho z manželů dědí pozůstalý manžel veškerý majetek zemřelého manžela (včetně majetku spadajícího do společného jmění manželů), s výjimkou povinných dílů.

2 Mělo by být pořízení registrováno? Pokud ano, jakým způsobem?

Závěť pořízená veřejnou listinou je ověřena a zaevidována v notářském rejstříku za přítomnosti zůstavitele. Jedno vyhotovení závěti zůstává zůstaviteli a druhé vyhotovení si ponechá ověřující orgán. Zůstavitel může závěť pořízenou soukromou listinou uložit do úschovy k notáři nebo konzulárnímu úředníkově Litevské republiky v zahraničí. Rejstřík závětí pořízených v Litevské republice je veden Ústředním hypotečním úřadem (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Notáři a konzulární úředníci musí Ústřednímu hypotečnímu úřadu do tří dnů od rozhodné skutečnosti ohlásit každé ověření, přijetí do úschovy nebo odvolání závěti. Oznámení musí obsahovat křestní jméno a příjmení, osobní identifikační číslo a místo bydliště zůstavitele a datum a místo pořízení závěti, její typ a místo, na kterém je uschována. Není nutné uvádět obsah závěti.

3 Existují nějaká omezení svobodného nakládání s majetkem v případě smrti (např. povinný dědický podíl)?

Ano, občanský zákoník upravuje právo na povinný díl: děti zůstavitele (osvojené děti), manžel a rodiče (osvojitelé), byli-li na zůstaviteli v době jeho smrti závislí, dědí bez ohledu na obsah závěti polovinu podílu, který by každému z nich náležel dle pravidel zákonné dědické posloupnosti (povinný díl), ledaže jim závěť odkazuje více. Povinný díl je určen na základě hodnoty pozůstalosti, včetně běžného vybavení domácnosti.

4 Pokud pořízení pro případ smrti neexistuje, kdo dědí a kolik?

V případě, že zůstavitel nezanechal závěť, dědí se v souladu se zákonnou dědickou posloupností. V případě, že se dědictví řídí zákonnou dědickou posloupností, náleží následujícím osobám z pozůstalosti rovný díl: dědicové první třídy – děti zůstavitele (včetně osvojených dětí) a děti zůstavitele narozené až po jeho smrti, dědicové druhé třídy – rodiče zůstavitele (včetně osvojitelů), vnoučata, dědicové třetí třídy – prarodiče zůstavitele z matčiny a otcovy strany, pravnoučata zůstavitele, dědicové čtvrté třídy – sourozenci zůstavitele, praprarodiče z matčiny a otcovy strany, dědicové páté třídy – děti sourozenců zůstavitele (neteře a synovci), sourozenci rodičů zůstavitele (strýcové a tety), dědicové šesté třídy – děti sourozenců rodičů zůstavitele (bratrance a sestřenice). Dědicové druhé třídy dědí dle zákonné dědické posloupnosti pouze v případě, že není žádného dědice první třídy, popřípadě pokud tento dědictví nepřijme nebo jej odmítne, nebo v případě, že byli všichni dědicové první třídy dědického práva zbaveni. Dědicové třetí, čtvrté, páté a šesté třídy dědí pouze v případě, že není žádného dědice nižší třídy, popřípadě pokud tento dědictví nepřijme nebo jej odmítne, nebo v případě, že byl svého dědického práva zbaven. Na osvojené děti a jejich potomky, na které přechází dědictví po smrti jejich adoptivního rodiče či jeho příbuzných, se hledí stejně jako na děti osvojitelů a jejich potomky. Tyto osvojené děti nedědí v rámci zákonné dědické posloupnosti po smrti svých biologických rodičů a dalších pokrevních příbuzných vyššího stupně ani po smrti svých pokrevních sourozenců. Na adoptivní rodiče a jejich příbuzné, na které přichází dědictví po smrti jejich osvojeného dítěte nebo jeho potomků, se hledí stejně jako na biologické rodiče a další pokrevní příbuzné. Tito biologičtí rodiče osvojeného dítěte a další pokrevní příbuzní vyššího stupně v rámci zákonné dědické posloupnosti po smrti osvojeného dítěte nebo jeho potomků nedědí. Děti zůstavitele narozené manželům nebo rodičům, jejichž manželství bylo prohlášeno za neplatné, mají nárok na dědictví v rámci zákonné dědické posloupnosti, stejně jako děti narozené mimo manželský svazek, jejichž otec byl určen v souladu se zákonem. V případě, že některý z rodičů vnoučat nebo pravnoučat zůstavitele, který by jinak dědil, byl v době otevření dědictví již po smrti, vnoučata a pravnoučata zůstavitele dědí v rámci zákonné dědické posloupnosti společně s příslušnými dědici první a druhé třídy. Dědí rovným dílem tu část pozůstalosti, kterou by jinak v rámci zákonné dědické posloupnosti dědil jejich zesnulý otec nebo matka. Pozůstalý manžel zůstavitele dědí v rámci zákonné dědické posloupnosti, popřípadě společně s dědici první nebo druhé třídy. Manžel zůstavitele dědí jednu čtvrtinu pozůstalosti společně s dědici první třídy, nejsou-li kromě manžela více jak tři dědicové. Jsou-li dědicové více než tři, dědí manžel s ostatními dědici rovným dílem. Dědí-li manžel společně s dědici druhé třídy, dědí polovinu pozůstalosti. V případě, že není žádný dědic první nebo druhé třídy, dědí manžel celou pozůstalost. Běžné vybavení a zařízení domácnosti přechází na dědice v rámci zákonné dědické posloupnosti bez ohledu na stupeň příbuznosti a jejich dědický podíl, za předpokladu, že se zesnulým před jeho smrtí žili po dobu nejméně jednoho roku.

5 Který orgán je příslušný:

5.1 v dědických věcech?

Notář a soud v místě zahájení dědického řízení.

5.2 k přijetí prohlášení o odmítnutí nebo přijetí dědictví?

Notář v místě zahájení dědického řízení.

5.3 k přijetí prohlášení o odmítnutí nebo přijetí odkazu?

Notář v místě zahájení dědického řízení.

5.4 k přijetí prohlášení o odmítnutí nebo přijetí povinného dědického podílu?

Notář v místě zahájení dědického řízení.

6 Stručný popis postupu k vypořádání dědické věci podle vnitrostátního práva, včetně vypořádání majetku a jeho rozdělení (včetně informací o

tom, zda byl postup k vypořádání dědické věci zahájen soudem, nebo zda jej zahájil jiný příslušný orgán bez návrhu).

Podle občanského zákoníku musí dědic dědictví přijmout, aby jej nabyl. Přijetí nesmí být částečné nebo podléhat podmínkám a výjimkám. Má se za to, že dědic dědictví přijal, pokud se o pozůstalost začne fakticky starat, popřípadě pokud učinil u notáře v místě otevření dědictví prohlášení o přijetí dědictví. Má se za to, že dědic dědictví přijal, pokud se o pozůstalost začne starat, přičemž s ní nakládá jako s vlastním majetkem (pokud se o pozůstalost stará, užívá ji, nakládá s ní a dohlíží na ni, platí daně a učinil před soudem prohlášení o přijetí dědictví a určil správce pozůstalosti atp.). Má se za to, že dědic, který se začal starat o jakoukoliv součást pozůstalosti, popřípadě jen o jednotlivé předměty, dědictví přijal v plném rozsahu. Dědic, který se začal o pozůstalost starat, má právo dědictví ve lhůtě stanovené pro jeho přijetí odmítnout tím, že učiní v tomto smyslu prohlášení u notáře v místě zahájení dědického řízení. V takovém případě se má za to, že se dědic ujal pozůstalosti v zájmu ostatních obmyšlených. Tyto kroky je třeba učinit ve lhůtě tří měsíců od zahájení dědického řízení. Osoby, jejichž právo k dědictví vzniklo pouze v důsledku odmítnutí dědictví jiným dědicem, mohou učinit prohlášení o přijetí dědictví ve lhůtě tří měsíců od dne, kdy jejich dědické právo vzniklo. Lhůtu pro přijetí dědictví může prodloužit soud za předpokladu, že jsou pro prodloužení lhůty dány závažné důvody. Dědictví lze bez zapojení soudu přijmout i po uplynutí dané lhůty, jestliže s tím vysloví souhlas všichni ostatní dědicové, kteří dědictví přijali. Notář je povinen o přijetí dědictví informovat Ústřední hypoteční úřad, a to do tří pracovních dnů. Dědic či odkazovník má právo dědictví odmítnout ve lhůtě tří měsíců od zahájení dědického řízení. Odmítnutí nesmí být částečné nebo podléhat podmínkám ani výjimkám. Odmítnutí dědictví má stejné účinky jako jeho nepřijetí. Dědictví lze odmítnout prohlášením o odmítnutí dědictví učiněným u notáře v místě zahájení dědického řízení. Dědictví není možné odmítnout, pokud dědic již učinil u notáře v místě zahájení dědického řízení prohlášení o přijetí dědictví, popřípadě zažádal o vydání potvrzení o dědictví. V případě, že je obmyšlených z dědictví více, stává se pozůstalost spoluvlastnictvím všech, ledaže závěť stanoví jinak. Nikdo nemůže být nucen vzdát se svého práva na oddělení podílu, na nějž má nárok, od pozůstalosti. Pozůstalost je rozdělena na základě dohody dědiců. Pozůstalost nemůže být rozdělena až do okamžiku narození dědice či odkazovníka nebo pokud zůstavitel ve své závěti stanovil dědicům dobu, po kterou mají mít pozůstalost ve spoluvlastnictví. Tato doba nesmí přesáhnout pět let od zahájení dědického řízení, ledaže jsou mezi dědici nezletilé osoby. V takovém případě může zůstavitel zakázat rozdělení pozůstalosti až do okamžiku, kdy dotyčný dědic dosáhne věku 18 let. Dědicové mohou pozůstalost rozdělit na základě vzájemné dohody předtím, než jsou dědická práva k majetku zapsána do veřejného rejstříku. Rozdělení nemovitého majetku musí být učiněno ve formě notářské listiny, kterou je třeba zapsat do veřejného rejstříku. V případě, že se dědicové na rozdělení pozůstalosti nedohodnou, je rozdělena soudem na základě návrhů podaných jednotlivými dědici. Dělitelný majetek je mezi dědice rozdělen, zatímco nedělitelný majetek je, s ohledem na povahu majetku a potřeby dědiců, převeden na jednoho z dědiců, přičemž ostatním dědicům náleží náhrada ve formě jiného majetku nebo v penězích. Na základě vzájemné dohody obmyšlených může být celá pozůstalost nebo jednotlivé předměty z pozůstalosti prodána v aukci a výtěžek následně rozdělen mezi obmyšlené, popřípadě mohou dědicové dražit jednotlivé předměty mezi sebou, přičemž každý předmět připadne tomu dědici, který učiní nejvyšší nabídku. Na základě dohody mohou být jednotlivé předměty z pozůstalosti na konkrétní dědice převedeny losem.

7 Jak a kdy se člověk stane dědicem nebo odkazovníkem?

Za okamžik zahájení dědického řízení se považuje smrt zůstavitele nebo, je-li zůstavitel prohlášen za mrtvého, den, kdy rozhodnutí soudu o prohlášení zůstavitele za mrtvého nabude právní moci, popřípadě v den, který je v rozhodnutí soudu stanoven. Aby se člověk stal dědicem, musí dědictví přijmout (buď tím, že se dědictví fakticky ujme, popřípadě tím, že učiní u notáře v místě zahájení dědického řízení prohlášení o tom, že dědictví přijímá). Odkazovník činí prohlášení o přijetí odkazu u vykonavatele závěti (správce pozůstalosti), dědice, který přijal dědictví a je pověřen výkonem odkazu, nebo notáře v místě zahájení dědického řízení. Je-li obsahem odkazu právo k nemovitému majetku, musí být prohlášení o přijetí učiněno u notáře.

8 Jsou dědicové odpovědní za dluhy zůstavitele? Pokud ano, za jakých podmínek?

Dědic, který dědictví přijal tím, že se jej fakticky ujal, popřípadě tím, že učinil prohlášení u notáře, ručí za dluhy zůstavitele celým svým majetkem. Pokud pozůstalost výše uvedeným způsobem přijalo více dědiců, ručí za dluhy zůstavitele společně a nerozdílně celým svým majetkem. Dědic má právo ve svém prohlášení o přijetí

dědictví učiněném u notáře uvést, že dědictví přijímá jen s výhradou soupisu pozůstalosti. V takovém případě dědic za dluhy zůstavitele ručí jen zděděným majetkem. Pokud si alespoň jeden z dědiců vyhradil soupis pozůstalosti, má se za to, že s touto výhradou dědictví přijali i všichni ostatní dědicové. Soupis pozůstalosti může být pořízen i na základě žádosti věřitelů zůstavitele. V případě, že při pořizování soupisu pozůstalosti dědic způsobí, že do soupisu není zahrnut všechen majetek tvořící pozůstalost a věřitelům zůstavitele skrytý, popřípadě pokud jsou na popud dědice do soupisu zahrnuty neexistující dluhy nebo pokud dědic nesplní svou povinnost poskytnout veškeré informace nezbytné pro pořízení soupisu, ručí takový dědic za dluhy zůstavitele celým svým majetkem.

9 Jaké dokumenty a/nebo informace se obvykle vyžadují pro účely registrace nemovitého majetku?

Následující nemovitosti jsou zapisovány do katastru nemovitostí, jestliže byly kategorizovány jako samostatné nemovitosti a bylo jim přiděleno jedinečné číslo v souladu s postupem stanoveným v litevském zákoně o evidenci půdy (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastru įstatymas*): pozemky, budovy, byty v bytových domech a nebytové prostory. K žádosti o zápis nemovitého majetku do katastru nemovitostí (*Nekilnojamojo turto registras*) musí být přiloženy následující dokumenty:

1. žádost o zápis majetkových práv k nemovitému majetku (vlastnické nebo užívací právo) nebo o opravu údajů týkajících se majetkových práv zapsaných v katastru nemovitostí;
2. dokumenty podmiňující zápis katastrálních údajů o nemovitém majetku do katastru nemovitostí, byl-li kategorizován jako samostatný nemovitý katastrální objekt, a dokumenty tyto údaje pozměňující (rozhodnutí orgánu veřejné moci, rozsudek, usnesení, rozhodnutí nebo výnos soudu, písemná smlouva, doklad z katastru nemovitostí nebo rejstříku jiného státu nebo jiné dokumenty stanovené právními předpisy nebo vládou);
3. doklady osvědčující nabytí vlastnického práva k majetku, vznik majetkových práv, omezení těchto práv a právních skutečností a darování, prodej a nákup nebo nájem společností a notářsky ověřené doklady osvědčující vznik majetkových práv, omezení těchto práv a právních skutečností, zasláné místnímu rejstříku v elektronické formě notářem;
4. doklad o totožnosti osoby podávající žádost, s výjimkou případů, kdy je žádost zasílána poštou nebo elektronickými prostředky, popřípadě prostřednictvím notáře.

V případě dědění nemovitého majetku, k němuž jsou již v katastru nemovitostí zapsána majetková práva, je jediným dokumentem, který musí dědic k žádosti přiložit, potvrzení o dědictví vystavené notářem (nebo doklad o vlastnictví v případě smrti manžela, pokud celý majetek přechází na druhého manžela). Zápis do katastru nemovitostí v případě dědění nemovitého majetku může být proveden a doklad o vlastnictví v případě smrti jednoho z manželů může být vydán i na základě příslušného oznámení zasláného katastru nemovitostí notářem.

9.1 Je jmenování správce pozůstalosti povinné nebo povinné na vyžádání? Pokud je povinné nebo povinné na vyžádání, jaké kroky je třeba podniknout?

Pokud pozůstalost tvoří podnik samostatné fyzické osoby nebo zemědělská usedlost, popřípadě pokud dluhy zůstavitele převyšují hodnotu pozůstalosti, může dědic po přijetí dědictví podat žádost k soudu v místě zahájení dědického řízení o jmenování správce pozůstalosti nebo o jmenování správce a zahájení aukce nebo úpadkového řízení. V takovém případě jsou dluhy zůstavitele kryty pouze majetkem tvořícím pozůstalost. V případě, že pozůstalost tvoří majetek, který je třeba spravovat (podnik fyzické osoby, zemědělská usedlost, cenné papíry atp.), a nemůže-li se toho ujmout vykonavatel závěti nebo dědic, popřípadě pokud věřitelé zůstavitele podali žalobu před tím, než bylo dědictví přijato, stanoví okresní soud správce pozůstalosti. O správě pozůstalosti rozhoduje okresní soud v místě zahájení dědického řízení. Ve svém rozhodnutí soud jmenuje správce pozůstalosti a určí jeho odměnu.

9.2 Kdo je oprávněn vykonávat pořízení pro případ smrti zůstavitele a/nebo spravovat pozůstalost?

Závěť je vykonána vykonavatelem závěti nebo dědicem, kterého zůstavitel určil, popřípadě správcem pozůstalosti jmenovaným soudem. Pokud zůstavitel vykonavatele závěti neurčil, nebo není-li určený vykonavatel či dědic schopen dostát svým povinnostem, určí okresní soud v místě zahájení dědického řízení správce pozůstalosti, který je za účelem výkonu závěti pověřen výkonem všech nezbytných opatření. Vykonavatel závěti

provádí všechny úkoly nezbytné pro výkon závěti. Do okamžiku jmenování správce pozůstalosti či určení dědiců vykonává vykonavatel závěti všechny povinnosti dědice – ujmout se pozůstalosti, pořízení soupisu pozůstalosti, uhrazení dluhů váznoucích na pozůstalosti, uplatnění pohledávek u dlužníků zůstavitele, poskytování výživného osobám na zůstaviteli závislým, vyhledání dědiců, zjištění, zda dědicové přijali dědictví atp.

9.3 Jaké pravomoci má správce pozůstalosti?

Správce pozůstalosti má stejná práva a povinnosti jako vykonavatel závěti a uplatní se na něj odpovídajícím způsobem ustanovení majetkového práva upravující správu cizího majetku či činností podle občanského zákoníku.

10 Jaké dokumenty se běžně vydávají podle vnitrostátního práva v průběhu nebo na konci řízení o dědictví k prokázání statusu a práv oprávněných osob? Mají specifické důkazní účinky?

Po uplynutí tří měsíců od okamžiku zahájení dědického řízení mohou dědicové či odkazovníci požádat notáře v místě zahájení dědického řízení o vydání potvrzení o dědictví. Potvrzení o dědictví je dokument mající státem stanovenou formu, který osvědčuje, že dědic dědictví přijal a nabyl k pozůstalosti majetková práva. Je třeba zmínit, že dle občanského zákoníku vzniká majetkové právo okamžikem přijetí dědictví, a ne okamžikem vydání potvrzení o dědictví. Kromě toho je vystavení potvrzení o dědictví právem obmyšleného, nikoliv jeho povinností. Potvrzení o dědictví osvědčuje skutečnost, že dědic dědictví přijal, a je právním titulem pro zápis majetkových práv ke zděděnému nemovitému majetku. Dle litevského občanského soudního řádu (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) je potvrzení o dědictví vystavené notářem považováno za úřední listinu s vyšší důkazní silou. Skutečnosti uvedené v úřední listině se považují za prokázané, ledaže jsou později vyvráceny jiným důkazním prostředkem s výjimkou svědecké výpovědi.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

■ Poslední aktualizace: 15/12/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.